

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quod gravius in morte est malum, non ita effugies fugiendo mortem quàm
acceptando.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

III. PUNCTUM.

HINC ergo manifeste patet, quod qui non libenter infirmatur pro Dei gloria, & gravius infirmatur, & contra Dei gloriam: Nonne est enim gravius infirmari cum qui solo dolebat corpore, dolet simul & animo? Nonne hoc verò est divinam expugnare gloriam cum sic animo doles, quod de corporis tui statu disponat Deus prout velit? Quanti nempe Deum ducis? Hinc scilicet patet quantam Deo offeras vel auferas gloriam. Minoris autem Deum ducis quam tui corpus, si doles animo dolere corpus. Nam cum non doleat corpus nisi ex Dei nutu & voluntate, si dolet animus de hac divina voluntate, mallet corpus suum sanum quam istam Dei voluntatem, sicque corpus suum præferret Deo; quod nisi cum ignominia divini Nummis duci vel cogitari non potest: *Et cui assimilasti me, & adacquasti, dicit Sanctus.*

Certe quando Deum præferres corpori, semper hoc idem queri posset, *Cui assimilasti, & adacquasti Deum?* Quid magis Deo & gloriosi, si tantus tantillo præferatur? Sed cum etiam Deus corpori posthabetur, injuriosa nimis est hæc divina depreffio.

Quamobrem ex omni parte vides, quanti referat, libenter infirmari & pati. Si te tui moverat ratio, vide quid proponitur: Tanto magis aut minus libenter patieris? Quid potentius in rem

tuum? Si te divina tangunt, contemplare attentius quanta hinc resultet Dei gloria, cum inde tota sic pendeat, nisi libenter patiaris. ipsam funditus divinam perfundes gloriam. Quid terribilius timentis Deum? Si de te solo ageretur, res tuas forte nolles ad vinitis seorsum agere, si de solo duntaxat Deus cultu negotium esset, fortasse nimis onerosum causarere negotium Sed hic utrumque simul tam facili aequo conjungitur, ut res tua, sit res Dei, & negotium Dei, tuum sit, tanto minus onerosum quanto ferit magis Dei.

O quam verè & practicè sanctus Cyprianus de bono patientiæ: *Ad varia quoque, inquit, carni incommoda, & crebros corporum durosque cruciatus quibus humani genus quotidie fatigatur & patitur, patientia necessaria est. Exammandu autem nobis atque explorandu diversi importantur labores & multiplex tentationum qualitas irrogatur, de jactura facultatum, de arduis febrium, de cruciatu vulnerum, de amissione charorum. Nec aliud magis injustis discernit & justis quam quod in adversis per impatientiam queruntur & blasphemantur in justis: patientia justis probatur sicut scriptum est, in dolore sustine, & in humilitate tua patientiam habe, quoniam in igne probatur aurum atque argentum.*

Vide in r. p. Sabbato Hebdomadae, 2. post Epiphaniam, Et 2. p. Fer. 6. Sexagesimæ, & tota pentecostis Hebdomada 2. Quadragesimæ.

FERIA TERTIA.

DE LAZARO MORTUO.

Tunc Iesus dixit eis manifeste, Lazarus mortuus est. Joan. II.

VERITAS PRACTICA.

Quo minus accepta mors est, eò magis acceptanda.

Vel sic.

Quod gravius in morte est malum, non ita effugies, fugiendo mortem quam acceptando.

SENSVS ET RATIO EST, Quia quod gravius in morte est malum malum est anima.

Sed non ita effugies hoc malum, fugiendo mortem, quam libenter eam acceptando.

Ergo & certa est Veritas, & libenter moriendum, sic volente Domino.

I. PUNCTUM.

Vtergo audivit Dominus quia infirmabatur Lazarus, tunc quidem mansit in eodè loco, duobus diebus. Deinde post hæc dixit discipulis suis, *Eamus in ludam iterum;*

Dicunt ei discipuli, Rabbi, nunc quare ibant Iudam te lapidare, & iterum vadu illu. Respondit Iesus paulò fusiori sermone, cuius summa est, nihil illis esse timendum, se præsentem, jamque Lazarum dormire dormitionem mortis, & esse verè mortuum. *Et gaudet, inquit, propter vos ut credatis, quoniam non eram ibi, sed eamus ad eum.* Dixit ergo Thomas ad Condiscipulos: *Eamus & nos, & moriamur cum eo.* Venit itaque Iesus, & invenit eum quatuor dies jam in monumento habitum. Quæ sacra Evangelij verba diu pro affectu revolueris, ingredi cum Domino Iesu lugubri illam mortui domum Lazari. Sæpe adicitur hæc domus ad convivium quod ibi paratur Domino celebrandum, nec infuictuosè reditur? Nonne verò ad lucum si adeatur, erit & fortè fructuosior reditus, juxta illud Sapientis, *Melius est ire ad*

Job 7.

ad domum luctus quam ad domum convivij, in illa enim finis cunctorum admonetur hominum, & vivens cogitat quid futurum sit.

Ut nempe ad illud se cum gratia præparet, nam hic inter ceteros videtur optimus meditando mortis scopus ac finis. Cum autem multa sint quæ hanc animi præparationem faciant, tum hoc uno præsertim continentur omnia, ut libenter ac voluntarie, quando dies noster advenit, moriamur. *Enimvero & nos & moriamur cum* Eo, tam libenter quam ipse Lazarus, tam libenter quam ipse Christi Discipulus, & quam ipse Christus. Quid enim times timendo mortem? quid quid sit, *Quod gravius in morte est malum non ita effugies fugiendo mortem, quam libenter illam acceptando.* Digna certe quæ modò expendatur Veritas: & hæc aperta Ratio qua declaratur; Nam quod gravius in morte est malum, malum est animæ; malum quidem est corporis, malum est vitæ præsentis malum forè familiæ, forè & civitatis & provinciæ, malum denique malorum temporalium hoc est extremum omnium. Sed quid omnia temporalia, si ad malum animæ comparentur? Non est dubium Christiano quin si salvetur anima, nihil prorsus sint alia quæ vis ducenda: si verò peccat, hoc unum maximum malum esse, hoc unum gravius esse malum mortis, hoc unum esse verè timendum, sicut monebat Dominus; *Ne terra amittat huius qui occidunt corpus, & post hæc non habent amplius quid faciant. Ostendam autem vobis quem timere, & timeat eum postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam, ita dico vobis, hunc timeate.* Nonne hoc est quod ipsi sancti oes viri timeant & pavent? Nonne hoc est quod instanti morte dieunt ad pavorem suum excusandum vel excusandum: Non se videlicet naturalibus illis moveri moribus quos vel amor vitæ, vel hominū, vel quorumlibet bonorum omnium quæ desuntur, aut malorum temporalium quæ importantur, excitare solent: sed quæ spectant animū, quæ divinum iudicium, quæ horrendam pœnarum æternitatem, illa esse videlicet illa esse quæ pavendam reddunt mortem; quia sive præteritum respiciant, vident multa mala quæ nolent se fecisse, & multa bona quæ fecisse vellent; sive præteritum suum spectent statim, ignorant prorsus utrum amore an odio digni sint; Non desperant, sed valde timeant quia vel peccata sua manifestè vident, unde & gemunt; vel si non vident, tantò acius timeant quia sciunt alios esse Dei oculos, alia eius iudicia, & tam longè à no-

Job 16.

Job 9.

stris distitas eius esse sententias de rebus temporalibus, & de humanis actibus, quam cælum distet à terra. Sive ad futurum denique quod sequitur, se convertant, occurrit illa Iudicis facies quæ in Apocalypsi describitur, & quam ipse dilectus Discipulus Scriptor non nisi trementis ac pavidus spectare potuit. *Et conversus, inquit, vidi septem candelabra aurea, & in medio septem candelabrorum aureorum similes filio hominis, vestitum portare. Id est, veste salarum propria Iudicis: & præcinctum ad navillas zona aurea, id est, nullo movendum misericordiae motu. Caput autem eius & capilli erant candidi tanquam lana alba, & tanquam nix. Hæc eius scilicet mentis puritas, hæc eius æternæ legis sanctitas, unde iudicium de nobis feret, quia hæc erat vitæ nostra regula quam peccando infregimus. Et oculi eius tanquam flamma ignis, incensi scilicet peccatum. Et pedes similes Aurichalco sicut in camino ardenti: ut designentur parati iudicandis supplicia, & summa quam in illos exercet potestas. Et vox illius tanquam vox aquarum multarum, quæ scilicet ex alto decidunt, nec eò revertuntur, sic eius lata sententia rata fixaque est nec inde ad aliud appellatur tribunal. Et habebat in dextera sua stellas septem, id est, lumina, gratias, & beneficia quæ stant ad iudicium animæ re-presentant, ut eius ingratitude & perveritas magis appareat. Et de ore eius gladius utraque parte acutus exiit, Non peccati sententia preferenda quæ peccatricem animam à Deo quem offendit excidat quodammodo, & longè procul dsiungat. Et facies eius sicut sel lucet in virtute sua. Quasi dicatur, nihil idem habituram animam quod in sui defensionem responderat, quia tam clarè omnia vidit Iudex, nihil ut illum lateat. Accurandem, inquit qui hæc narrat sanctus Joannes: *Et cum vidissem eum, cecidi ad pedes eius tanquam mortuum.* A deo scilicet sunt pavenda omnia ut quod est in libro Job ipsa columna cæli contremiscant, & pavent ad nutum eius: quanto magis tabula & virgula ut ait S. Gregorius. Hoc est itaque gravius in morte malum, quia hoc est in se gravius malorum omnium quæ dicuntur pœnæ: & hoc est malum quod à morte pendet & statim sequitur incurrendum. *Quid est mors, inquit S. Augustinus, relicto corpore, depositio sarcinæ gravæ: sed si alia sarcina non portetur, qua homo præcipitetur in gehennam. Id est, nisi hoc esse malum mortis, Mors esset bonum.**

Apoc. 1.

Job. 26.

In Iohannem

II. PUNCTUM.

HEBR. 9. SED non ita effugies hoc mortu, sive hoc anime malum, fugiendo mortem quam libenter illam acceptando. Primò quidem quantumcumque timeas & timendo cures ne moriaris, non effugies mortem & damna inde sequentia; Nam sicut est hominibus semel mori: post hoc autem Iudicium. Deinde verò licet tibi singas te longiorem petere vitam ut præteritam emendando, futuram facias securiorem; verba sunt, & quam sint prioris inania, patet ex his qui è morbo convalescunt, nec tamen à vitis relapsi sunt. Deniq; quando vel etiam concederemus te in meliorem evasurum, vix illum, per multos vitæ annos, conscendes meritorum gradum, quem postremo vitæ die potes attingere, si favente Deo, libenter ac voluntariè postremum illum diem amplectaris obeundum: ac proinde vivendo non ita effugies mortis malum, quam si liberè moriendo; Sunt enim in hac volenti ac libera mortis acceptione tam multi multarum virtutum actus inter se invicem connexarum, ut mirum sit vel tantum bonum à Christianis non agnosci, vel agnatum non exerceri, & adhuc esse qui non libenter moriantur.

Sicut autem omnes virtutes ad tres Theologicas & quatuor Cardinales referuntur, ita rem omnem confecturo, si hoc libenter acceptandæ mortis exercitium ostendero septem illas virtutes omnino completi. Sic autem evidenter ostenditur.

HEBR. 11. FIDES quæ prima est Theologicarum & omnium quas dicunt supernaturalium & infusarum, virtutum hic nobiliter exercetur. Nam qui libenter & christianè mortem acceptat, manifestè proficitur quod ait S. Paulus, credere oportet accedentem ad Deum quia est, & inquirentibus se remunerator sit. Quomodo enim tam libenter moreretur, nisi hoc crederet? Credit non modo Deum esse, sed esse Dominum suæ vitæ quam illi à quo accepit restituit tamquam depositum sibi creditum, & quando repeteretur, reddendum. Credit Deo, quo Apostolus credebatur sensu cum diceret, scio cui credidi, & certus sum, quia potens est depositum meum servare in illum diem.

2. Tim. 7. Credit hoc ipso actu quo se morti occurrenti libenter offert, credit inquam sic à Deo mortem sibi offerri, ut quæcumque naturalis in sit in corpore mortis causa, supernaturalem in Deo magis tamen attendat, cujus unius respectu & cultu suam libentissimè profundit vitam. Credit & re ipsa profiteretur se fidelem Dei servum,

cum in te omnium difficillima sic se credit additum Deo ut ne perdat obedientiam, perdat vitam; Quod de Moysè tamquam illustre factum narrat Scriptura: Mortuus est Moyses servus Domini, in terra Moab, jubente Domino. Sic sibi Dominum credit jubere mori quando mors iustat, quocumq; insitet ex casu, & sic illi obedit: Moyses quando instantem mortem libenter excipit. Denique cum probè sciat quod ait Apostolus, impossibile esse sine fide, placere Deo, velit autem tum vel maxime Deo placere quicquid ad mortem libenter parat, nonne id planè sequitur quod quidquid Fide divina credendum est, credit: cum præsertim illo instanti Fides præter alias exigatur Virtutes, sive ut resistatur oppugnantium adversario, sive ut insignem illam Christianæ religionis tessellam suo profectat Christo, mox illi succedens ut Judicet.

SPES quæ fidem proximè sequitur sic illam etiam in ista voluntaria mortis acceptione tam fideliter comitatur, ut hæc prompta voluntas moriendi sit Divinæ Spei singularis quidam effectus vel causa. Nam nisi quis firmè speraret quam promissit Deus vitam æternam, quomodo præ se ferre posset se illam expectare, se illam adire libentissimè, se tenens omnibus propter ea volenti animo renuntiare? Nonne quot formabitur actus optatæ mortis, vel optandæ beatitudinis, tot formati erunt actus illius Spæ quæ talem sperat & talem optandam offert beatitatem? Cum autem tanti Spæ boni præsertim fundetur in Divina Bonitate ac merito Christi Salvatoris, nonne simul ac speratur illud bonum, speratur etiam in illa Dei bonitate ac merito Christi Redemptoris: Scio quod Redemptor meus vivit, & in novissimo die de terra surrecturus sum: Et rursum circumdabor palle mentis in carne mea videbo Deum meum: quem visurum sum ego ipse, & oculi mei conspiciuntur sunt, & non alius: reposita est hæc Spes mea in seculo meo. Nonne qui hoc dicit, libenter moritur? & nonne qui libenter moritur, hoc ipsum dicit?

Adde, quod nostram propius rem attingit: cum Spes vera non sit sed præsumptio, si quis speret & optet beatam vitam nisi simul quod ex parte sua præstare debet, præstare sit paratus; hinc fit, ut quantum bene mori optat, bene quod restat vivere simul optet, & quidquid uno verbo necesse est ad bonum illum vitæ deficientis statum, statim cum gratia sollicitat, utget, exequitur, cõfiteatur, communicat, ungitur, & quidquid ad illud æternitatis iter spectare potest, tam libenter

libenter expedit quam ipse hoc iter libens aggreditur. Nonne hoc est tolli quod gravius in morte malum est animæ? Quod vel maxime verum esse constabit si quæ tertia & excellentior virtus est CHARITAS huc accedat ad alias.

Accedit autem tam certo & determinate quam certus & determinatus hic esse Charitatis actus agnoscitur, cum voluntatem nostram Divinæ conformamus, & tanto excellentior esse actus agnoscitur quanto vel supra naturalem hominis propensionem vel libentius exercetur. Quæ in nostro casu duæ præsertim circumstantiæ cum evidenter adsint, quid est quod ipsa Charitas non adesse dicenda sit? Quid est quod Charitate præsentis & præsentis operi, opus ipsum non sit perfectum, cum sit Charitas perfectionis vinculum? Hinc illa quæ cæteris tam rara, tam dubia tam incerta contritio est, hinc pura & perfecta formatur cum ille pari animo suum deestatur peccatū quo se Deo in mortem offert, id est, pure propter Deum quem ita dolet offensum, ut sua morte velit offensam expiare, O pretiosam in conspectu Domini mortem! Genus est quoddam martyrij quo non tantum culpa sed omnis etiam poena consequens exhauritur.

Jam verò ut de illis quatuor quæ mortales alias complectuntur virtutes aliquid delibetur? Nonne hic est PRUDENTIÆ Christianæ singularis actus sic se à graviori animæ malo redimere, sic omnium maxime suo negotio prospicere, sic antea vitam vel malè vel otiose positam tam modico pretio reparare? Nonne hoc est quod volebat Apostolus, Ut essent omnes non quasi insipientes sed ut sapientes, redimentes tempus, quoniam dies mali sunt?

Quidam JUSTITIÆ proprium quam sic Deo, sic proximo, sic sibi ipsi quidquid debetur reddere? Totum quod sumus Deo debetur, & totum illud redditur, nec alias melius redditur quam cum se homo sic offert ad mortem, ut licet necessariam, voluntate tamen liberam & acceptam efficiat, sic plene Deo satisficit cum quid amplius donet non habeat. Aut si quid habet ulterius & si quid debet proximo, non dubitabit reddere qui non dubitat mori, aut velle mori. Rem enim alienam non reddere, vel opus debitum non præstare, illorum est qui volunt vivere non qui mori optant. Nam si quid aliquem detinet à reddendo quod debet, aror est debiti quod reuertetur; quid est autem quod amorem illum fovet nisi vitæ præsentis amor, quo extincto quid restat quod non simul eam vita liberetur?

Sic etiam sibi sit ab unoquoque satis, quæ quod debetur animæ, tunc redditur, cum ipsi opportunus est animæ, cum alioquin anima periret nisi redderetur, & cum inde salvatur quia redditur. Hoc est pro justitia, quod volebat Sapiens, agonizari pro anima sua, & usque ad mortem certare pro iustitia.

FORTITUDINIS verò quam sit hic actus proprius, nullus ignorat qui virtutem hanc sciat, cum expressum hæc de re Divus Thomas articulum habeat, quo versari præcipue fortitudinem docet circa timores periculorum mortis, eum esse inter omnia mala corporalia maxime terribile. Ipsa sunt eius verba, qui & alio quaestione eiusdem articulo quaerens ex duobus fortitudinis actibus, aggredi & sustinere. Uter eorum sit magis virtuti proprius, respondet illud esse quod sustinetur, quia difficilius, quia longius, quia præsentius est malum, atque ita qui se mori sentit & libens videt, sicut habet quod consistat et sustineat, sic profecto habet quod proprie fortis sit & fortitudinis suæ præmium referat, juxta illud Domini, Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.

TEMPERANTIA denique cum ex eodem sancto Doctore potissimum in his versetur temperandis quæ appetitum magis alliciunt, ut sunt voluptates, honores & divitiæ; quid ex his magis allicit quam ipsa vita quæ cæterorum est sedes & fundamentum bonorum? ac proinde quis temperatior quam qui vitam omnem suam voluntate moriendi præcidit, quo uno actu voluptates omnes, universas divitiæ, & quoscumque mundus honores offert contemnit, abjicit, detestatur; *Mihi vivere Christus est, & mori lucrum.* O lucrum quo perditæ salutis animæ reparatur? Perisles homo nisi perisles.

III. PUNCTUM.

QUOD est igitur gravius in morte malum, nempe malum animæ, non tam effugies, fugiendo mortem, quam libenter illam acceptando; ac proinde nihil est quod ad naturale excusandum mortis metum dicas, te non ita mortem timere quam quod mortem sequitur; nam illud ipsum quod sequitur, non evitatur timendo vel fugiendo mortem, sed potius illam acceptando, quandoquidem talis acceptatio tantum est ponderis apud nostram Judicem, ut qui nobis alioquin esset infensissimus ob contractas vitæ præteritæ maculas, hoc insigni facto placeat.

Ex. 43.

& sibi satisfactum ducat, Et placatus ero vobis, ait Dominus Deus.

Parumne tibi hoc videtur, ut tam modico pretio quod exigitur, tantum malum avertatur tantum bonum comparetur? Vide qua de re agitur. Vide quid à te idcirco exigitur? Agitur de summa rei tuæ: de bona vel mala morte tuæ: de felici vel infelici vitæ exitu: de fausto vel infausito iudicio: sistens se post mortem animæ tremendo Christi tribunal: de Cælo denique vel de inferno. Nil minus horum agitur. Quod autem à te idcirco exigitur, ut auspiciat & feliciter tibi cedant omnia, non est quod putas, non est mors subeunda, quæ propterea tamen non esset recusanda. Non est tibi verò propterea moriendum ut beatè vivas, ut commutes infernum cælo. Nam est detrudendus es in infernum, morieris, statutum est, ratum fixumque est. Quid ergo à te exigitur? ò divinam pietatem? ò humanam duritiam! Quod unum à te exigitur hoc est ut quod velis nolis, necessitati tibi subeundum, tu id velis libenter, tu necessitati consentias, tu id volens ac libens agas quod nolens & in vitis agas necesse est.

Si de tuis quos victurus esses annis detrahendi essent aliqui, si ex florenti ætate sic ad interitum rapereris, ut penes te esset, florem ætatis præscindere vel fovere; nutare fore posses; & carius videri posset pretium; Sed non iste est modo relictus; Adum est, morieris, non est deliberandi locus, non est emergendi via, velis nolis, moriendum. Jam non sunt in arbitrio tuo vita & mors. Jacta fors est, excedendum. Quod unum tibi de tua relictæ libertate, hoc est quod dixi, ut id libere facias quod est necessarium. Acque esse divinæ voluntati. Sine te ab illa volentem decem & non invitum trahi. Quid frustra reluctaris, nõ evinces: Non mortem effugies. Neque est malum istud quod timere debes & fugere, nam non est malum mori, sed malè mori. Hoc est autem quod potes fugere, volendo mori. Mortem accepta, plus agis quam si mortem tolles, nam malam tollis mortem, tollis tremendum iudicium, tollis infernum.

In Matth.

Sic præclare S. Chrysostomus: Mors munus necessarium est natura jam corrupta, qua non est fugienda, sed potius amplectenda: Fieri voluntarium quod futurum est necessarium: OFFERAMUS DEO PRO MUNERE QUOD PRO DEBITO TENEMUR REDDERE. Quasi diceret, tale est debitum mori ut ipsam reculare non possis mortem, potes quidem recusare liberam, po-

tes recusare libertatem, sed non necessitatem moriendi. At verò, inquit, nec ipsa libertas est recusanda, nam sic oblata & conjuncta necessitati, perinde valet apud Christum ac si omnino libera esset & non necessaria.

Et vero etiam alio sensu hæc libertas seu libera mortis acceptatio, dici potest necessaria, quatenus scilicet illas includit virtutes quæ sunt ad salutem ita necessariæ ut neque salus sine illis possit comparari: neque illæ virtutes sine libera mortis acceptatione possint exerceri. Quam enim ille si dem aut spem habere dicendus est qui apertum sibi cælum videns, si libenter velit mori, malit sibi cælum claudi quam id velle? Quam ille Charitatem in Deum moriens exercebit, qui divinæ voluntati quantum potest resistit, nolendo mori: licet ipsi cogatur in vitis subjici? Quo sensu, quo animo Deum oras ut adveniat regnum eius, & ut fiat eius voluntas? Quam præposterè L. de Nat. est, inquit S. Cyprianus, quamque perversum, ut salu. cum voluntatem Dei fieri postulamus, quando evocatur nos & accersit de hoc mundo Deus, non statim voluntatis eius imperio pareamus. Hoc renimur & reluctamur, & per vicacium more servorum ad conspectum Domini cum tristitia, & maxime perducimur, ex euntis sine necessitatis vinculo, non obsequio voluntatis. Quid ergo rogamus & petimus ut adveniat regnum Dei cælorum, si captivitas terrena del. fiat.

Quænam porò potest illius esse Prudentia, qui uno voluntatis actu, cum possit summum malum in summum bonum convertere, malit illum voluntatis actum recusare quam vel tale malum effugere, vel tale sibi bonum comparare?

Quænam autem illius putas erit Justitia, qui sic negat Deo quod illi debet tot titulis, & id sibi reculat quo uno recusato jacturam animæ facit. Certe id nolle cum possis, injustum nimis est: & negare se posse cum sit præsens gratia quæ id petit & urget, Fortitudinis & Temperantiæ defectus est numquam satis deplorandus.

Sic illi miseri, qui non nisi dolentes & renitentes sunt mortui, sic infamam suam mortem in inferno gemunt: nos nati continuo deservimus esse, & virtutis quidem nullum signum valuimus ostendere: in malignitate autem nostra consumpti sumus.

Sicut verò non pugnat cum hac lubens mortis acceptatione, quæ cumque fuerint necessaria valetudinis remedia sibi procurare, vel orare Deum, & quo quo etiam modo sanitatem optare: ita plane cavendum est in istis omnibus, ne plus æ-

quo

quo feratur animus, ad optandum & orandum, magis ut conualecat infirmus quam in firmetur diutius aut citius moriatur; NAM MAGIS SÆPE TIMENDUM EST NE NON MORIATUR ÆGROTUS, QUAM NE MORIATUR.

Quæ certe Veritas posset separatim proponi, vel simul his quæ dicta sunt jungi, & paucis ita declarari: Timeandum magis est ægroto & cuius hominem, ne quod Deus primo suæ bonitatis ordine, de illo statuit, invertatur & deflectatur in alium qui dicitur Justitiae, severitatis & poenæ. Quod paucis sed efficacibus verbis S. Augustinus Deo loquens sic exprimit: In te offenderunt iniusti, ut si vexarentur, subtrahentes se lenitati tuæ, & offendentes in recedens nem suam, & cadentes in asperitatem suam.

Sed hæc pius secundum primum illum ordinem morbus & mors sic ordinata sunt, ut si per nimias infirmorum aut aliorum pro ipsis deprecationes relaxentur, differantur, immutentur, fiat deflexus ab illo primo in alium ordine, juxta illud Psalmi notissimum, Et non audivit populus meus vocem meam, & Israel non intendit mihi; Et dimisi eos secundum desideria cordis eorum, ibunt in adinventionibus suis. Id est, peribunt recedentes ab illo qui de ipsis statutus erat ordine. Recte autem S. Augustinus præter cætera perpendit illud: Et Israel non intendit seu non attendit mihi. Quis, inquit, Cui Israel mihi? ò ingrata anima, per me anima, à me vocata anima, à me in spem rediit, à me à peccatis abluta, Et Israel non attendit mihi. Baptizantur enim, & transeunt per mare rubrum, sed in via murmurant, contradicunt, conquærantur, seditionibus perturbantur, ingrati ei, qui liberavit à persecutoribus hostibus, qui ducit per sicum, per eremum cum cibotamen & potu cum lumine nocturno, & umbraculo diurno. Et Israel non attendit mihi. Et dimisi eos secundum affectiones eorum; Quasi diceretur, dum me ad salutem suam sequi noluist, cogunt me ipsos persequi; nec alijs utari instrumentis, & hostibus ad eos persequendos, quam ipsis eorum affectibus quos ubi finam expleri, tam certo peribunt, quàm certe salvi essent, si se potius livissent regi.

Nonne hoc igitur timeandum in infirmis, & moribundis, ne, si avertant à se mortem temporalem, avertant vitam æternam, quæ in illa morte tamquam medio per primum bonitatis ordinem ordinato continebatur? Unde rursum à Propheta Regio dicitur de istis, qui se à nuru divino subtrahunt: isti nō cognoverunt viam meam,

Haynesius Pars quarta

ut juravi in ira mea, si introibunt in requiem meam Sed cur ita puniuntur de vīs Domini derelictis sicis non cognoverunt? Ratio est, quia cognoscere poterant, nisi tam præcise affecti fuissent, ut cognoscere noluerint. Et hæc prævitæ affectus Deum irritare præsertim dicitur, quia Deus hanc præsertim punit; & ne putetur id aliquoties tantum, vel in aliquibus fieri, propterea minus addit juramentum, quasi se ita velit alstringere, ut pene non sit ipsi liberum aliter agere; quod expendens S. Augustinus sic apud ad rem nostram; Loqui Dominum, inquit, magnum est, quando magis juraris Deum: Jurantem hominem debes timere, ne propter jurationem faciat quod contra voluntatem eius est, quando magis Deum, qui nihil temere jurare potest, jurationem ad confirmationem voluit esse. Et per quem jurat Deus? per seipsum. Non enim habet majorem per quem juret, per seipsum confirmat minas suas. Nemo dicat in corde suo, verum est quod promittit, falsum est quod minatur. Si enim verum est quod promittit, sic certum est quod minatur. Tam certus debes esse de requie, de felicitate, de æternitate, de immortalitate, si feceris præcepta ipsius: quam certus esse debes de incertis de ardore ignis æterni, de damnatione cum diabolo, si contempseris præcepta eius.

Dici autem eius præcepta possunt, illa ipse vitæ quibus nos regit, & quibus nos ita fideliter insistere præcipit, ut non minus suo modo periculofum sit ab illis viis deflectere, quàm a præceptis. Sic de Pharizæis, qui non sunt usi occasione sancti Joannis Baptistæ, seu qui non profecerunt eius admonitionibus, expressè dicitur, quod consilium Dei spreverunt in semetipsos, non baptizati ab eo, id est, cum illa tunc esset via, qua Deus Pharizæos ad meliorem statuerat revocare frugem, nec tamen isti viam hanc observarint, sic aberrarunt & perierunt. Va filij de seiores, dicit Dominus ut faceretis consilium, non ex me!

Sic sapientissimi quique, & suæ salutis cōsultissimi non aliter sibi volunt prospectum remedijs naturalibus, vel supernaturalibus, quàm prout ille ordina vitæ, cuius nutibus vitæ nostræ momenta decurrunt. Vita in voluntate eius, id est, tam diu bona est vita, quam diu voluerit. Depositum quoddam est, omni custodia conservandū donec is repetat à quo accepimus, quo etiam repetere non est cunctandum reddere. Si appropriat tempus nostrum, moriamur in virtute; inquit Judas Machabæus, Vel generosè dices cū Apolo: Ego non solum alligari, sed & morti paratus sum

Na

sum

1. Con

11. 2.

11. 3.

11. 4.

Heb -

1. 46. 7.

1. 30.

1. 29.

1. Mach. 9.

1. 3. 21.

1. 94.

A. 12.

sum propter non: an Domini Iesu. Id est, confitendo melius esse mori cum velit, quam vivere cum id nolit.

Illustre est exemplum Mauritij Imperatoris, cui cum optio esset data, aut diutius vivere cum periculo suæ salutis, aut unâ cum liberis cruenta morte, citius defungi, ut æternas pœnas redime-

ret: hoc postremum elegit, ut fusè refert ex multis, Baronius ad annum Christi sexcentimum secundum.

Vide in 3. p. Fer. 3. Hebd. 6. ubi explicatur secunda petitio orationis Dominicæ: *Adveniat regnum tuum.*

FERIA QVARTA. DE LAZARO SVSCITATO.

Lazare veni foras; Et statim prodit qui fuerat mortuus. Joann. II.

VERITAS PRACTICA.

Sicut non nisi per Christum vivis, sic non nisi propter ipsum vivas.

RATIO EST Quia idcirco non nisi per Christum vivis, quia te à morte per mortem suam ita redemit ut non viveres, nisi te ita redemisset. Sed cum sis ita redemptus, non nisi propter ipsum vivas oportet. Vel quod eodem modo: Sic ille te redemit ut non nisi propter ipsum viveres. Ergo alterum in se ex altero. Et sic ut non nisi per Christum vivas, sic non nisi propter ipsum vivas.

I PUNCTUM.

QUÆ lōgior est narratio suscitati à mortuis Lazari, videri debet apud Evangelistam, & ex singulis eius partibus non nihil ad profectum delibari. Tum verò animus intendatur in Lazarum suscitatum, quo agnoverit, affectu Liberatoris suum Christum adoraverit quibus verbis se novam ei debere vitam professus sit: quo deinceps eum culta ac studio fuerit prosequutus, ac se ipsi totum addiderit. Sic plane Tu quisquis hæc legis vel audis, si diligenter attenderis, non minus te Christi totum agnosces, quam ipse Lazarus, hoc novo nomine vel beneficio quo illi singulariter astringeris de nova tibi vita per eum restituta. Tu non nisi per ipsum denuò vivis sicut si suscitatus esses, ac propterea Tu non nisi propter ipsum vivas oportet sicut vivit suscitatus.

Ratio prioris est eadem; Cur enim à Christo suscitatus sibi facile persuaderet non aliter esse vivendam quam propter Christum, nisi quia novam hanc ei vitam debet, quam profecto par est illi consecrare, ac reddere, si præsertim significet Christus se hanc velle vitam suo mancipa-

tam obsequio? At nonne tu sic novam ab eo vitam accepisti? Hoc primum expende. Numquid non eras mortuus non tantum originali peccato cum universis hominibus, sed actuali, quod vocant, & singulari tuo lethifero, statim atque peccasti? Nonne triplicem incurristi mortem, a qua te Christus liberavit, mortem scilicet animæ seu gratiæ, mortem salutis seu beatitudinis, mortem corporis seu vitæ præsentis? Expende hæc etiam atque etiam, & tibi singulariter applica, quod de omnibus universim ait Apostolus, *nos mortuos fuisset in delictis, & cum Christo convivificatos.*

Ac primò quidem de morte animæ seu gratiæ non dubitas, quin, statim atque peccaveris, sequitur fuerit peccatum illud, quod idcirco mortale dicitur, quòd mortem afficit, *Anima enim qua peccaverit, ipsa morietur: Et peccatum cum consummatum fuerit generat mortem, mortem præsentem animæ, mortem spiritualem, mortem oppositam vitæ quam vivebat, eum ante peccatum esset in gratia, & à qua morte per Christum resurgit, cum per ipsum redit in gratiam. Nonne id agnoscis?*

Deinde verò de morte quam appellamus mortem salutis, & beatitudinis, quia revera est eius privatio, nonne tam verè mori dici debet, quam verè beatitudo dicitur vita beata & æterna? Nonne autem ista mors tam certo inferitur ex morte animæ, quàm mors animæ sequitur ex peccato? Nonne peccatum ex æquo privat animam tam vita gloriæ, quàm vita gratiæ? Nonne denique si peccator gloriosam illam aliquando possideat vitam, non minus illam debet Christo, quàm vitam gratiæ spiritualem?

Restat itaque de tertio quam dicimus mortem corporis, & præsentis vitæ, quæ hæc non ita consequenter ex peccato videtur, qui, ac duæ præcedentes: sequitur tamen hoc sensu, quòd nisi